

Utlåtande Rotel IV (Dnr 2017/001478)

Stockholms skolor ska vara bäst i Sverige på att ge alla barn verktygen för framtiden

Motion (2017:58) av Anna König Jerlmyr m.fl. (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Anna König Jerlmyr m.fl. (M) föreslår i en motion att kommunfullmäktige beslutar om 34 specifika åtgärder i skolan. Åtgärderna berör organisation och rollfördelning, kompetensutveckling och kompetensförsörjning, skolans kunskapsförmedlande uppdrag och elevhälsa, trygghet och studiero, valfrihet och skolval samt elever i behov av särskilt stöd och samverkan mellan skola och socialtjänst.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Utbildningsnämnden, Stockholms stads barnombudsman (BO), Friskolornas riksförbund, Lärarnas riksförbund Stockholm, Lärarförbundet Stockholm, Sveriges skolledarförbund Stockholm, Föräldraalliansen Sverige, Idéburna skolors riksförbund, Riksförbundet Hem och skola, FSO Fria förskolor. Stockholms stads BO, Friskolornas riksförbund, Lärarnas riksförbund Stockholm, Sveriges skolledarförbund Stockholm, Föräldraalliansen Sverige, Idéburna skolors riksförbund, Riksförbundet Hem och skola, FSO Fria förskolor har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att motionen i stort går i linje med stadens pågående arbete för att skapa jämlika livsvillkor.

Utbildningsnämnden belyser att flera av förslagen är linje med det arbete som nämnden redan bedriver.

Läraryrket Stockholm välkomnar att motionärerna tydliggör för sin skolpolitik.

Mina synpunkter

Alla elever i Stockholm, oavsett var de bor eller vilken bakgrund de har, ska garanteras möjligheten till en god och likvärdig utbildning. Jag ser det därför som mycket positivt att ett flertal av de förslag som motionärerna lyfter fram är redan pågående utvecklingsinsatser på Stockholms skolor. Lovskola, elevhälsan, samverkan med socialtjänsten, daglig rörelse, resultatuppföljningar, fokus på medarbetarnas arbetsmiljö och kompetensutveckling för att nämna några exempel.

Samtidigt finns det ett antal förslag som motionärerna lyfter fram som skulle innebära stora negativa konsekvenser för stadens lärare och medarbetare inom skolan. Det är framförallt förslagen om att utöka lärarnas arbetsbörda genom fler undervisningstimmar och fler krav på betyg och bedömningar som skulle innebära negativa konsekvenser för både lärare och elever. I en tid av stor lärarbrist behöver inte skolan fler politiska experiment utan arbetsro för att fokusera på sitt kärnuppdrag, att höja elevernas kunskapsresultat och skapa en trygg arbetsmiljö där alla elever får stöd utifrån sitt individuella behov.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:58) om att Stockholms skolor ska vara bäst i Sverige på att ge alla barn verktygen för framtiden av Anna König m.fl. (M) bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Valfriheten och det fria skolvalet är centrala för att Stockholm även fortsättningsvis ska tillhandahålla en hög kvalitet i skolan. Genom att elever har fler skolor att välja mellan, ökar kvaliteten och eleverna ges större möjligheter att utvecklas och trivas. Obligatoriskt aktivt skolval innebär att alla ska välja skola. Skolvalet är även ett sätt att öka integrationen i Stockholms skolor genom möjlighet till ökad rörlighet. För att fler ska kunna välja den skola som passar bäst, är det viktigt att staden arbetar aktivt med att utveckla och sprida eftertraktade modeller och profiler samt uppmuntrar eftertraktade fristående skolor att växa, gärna med geografisk spridning, genom det vi i motionen kallar ”filialer”. På samma sätt bör det vara möjligt för elever att välja ett fritidshem som passar, inte bara för den elev som är intresserad av idrott, utan även för den som är intresserad av till exempel musik.

Skolorna i Stockholms stad håller generellt en hög kvalitet med ett betygssnitt som är högre än genomsnittet i såväl länet som landet. Samtidigt har vi stora och växande utmaningar då skolresultaten skiljer sig mycket mellan stadsdelar, skolor, pojkar och flickor och mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. Trots att Stockholms stad har bland de högsta socioekonomiska tilläggen i landet har inte klyftorna minskat över tid. Resultatet blir att alla elever inte får bästa möjliga utbildning. Förutom att det socioekonomiska tilläggsanslaget utvärderas, behöver staden därför titta på utvecklade organisations- och undervisningsmetoder för de mest utsatta skolorna. Förslagen om att införa diagnostiska prov, delta i försöksverksamheten med betyg från åk 4 och att premiera reella resultatförbättringar syftar samtidigt till att öka kunskapsfokusen i skolan. Den utveckling som sker på nationell nivå täcker inte detta i helhet samtidigt som det inte finns något som hindrar att staden går före för att säkerställa att alla elever i Stockholm får en utbildning av god kvalitet.

Svenska elever har idag betydligt färre undervisningstimmar än genomsnittet i OECD samtidigt som lärarna lägger betydligt mer tid på administration jämfört med sina kollegor inom samma grupp. Den ökade undervisningstiden i matematik är bra, men enligt OECD:s utbildningsöversikt 2017 är svenska elever endast garanterade 6 890 timmar undervisning i grundskoletiden och genomsnittet i OECD är 7 538 timmar. Som vi skriver i motionen kan utökad undervisningstid ske på flera sätt, genom fler undervisningstimmar varje vecka, lov- och sommarskola för den som behöver extra stöd men även genom ett treterminssystem. Lov- och sommarskola kan inte ersätta ett terminssystem med tre terminer.

Sommarlovets nuvarande längd kan vara negativt för elevernas kunskapsutveckling. Vi delar uppfattningen om att införandet av ett brett införande av ett treterminssystem skulle kräva förberedelser, men vi vill ge enskilda skolor möjlighet att prova detta redan nu. Utan att öka undervisningstiden finns det redan inom ramen för nuvarande skollag och tillhörande förordningar möjligheten att fördela lovdagarna lite annorlunda under skolarbetet, för att förbättra det pedagogiska upplägget. Vi vill dock även att ett upplägg med utökad undervisningstid och tre terminer renodlas och prövas genom pilotskolor.

En fungerande skolhälsovård och elevhälsa är grundläggande för att säkerställa en likvärdig utbildning och för att ta tillvara på alla elevers potential. Vi står fast vid att

skolhälsovården skyndsamt bör vara tillgänglig för alla elever. En fungerande skolhälsovård har möjligheter att fånga upp elever i behov av särskilt stöd och ökar möjligheterna att ge alla elever den hjälp de behöver. Moderaterna anser därför även att det är viktigt att vi inrättar ett krav på hur överlämnande från förskola till skola ska ske så att lärarna kan planera mottagandet och eventuellt stöd för eleverna på bästa sätt och vidare att resurstilldelningen för elever i behov av stöd ska vara långsiktigt och lätthanterligt.

Stockholms står inför omfattande utmaningar med att klara kompetensförsörjningen inom skolan och trots att förvaltningen pekar på mycket bra som görs, vet vi Moderater att mycket behöver göras för att utveckla läraryrkets attraktivitet. Vi står därför fast vid de förslag som lyfts i motionen, både vad gäller lärarens och skolledares förutsättningar. En utökad undervisningstid och ökad kunskapsfokus måste givetvis, som framgår av motionen, kompletteras med andra åtgärder för att inte öka arbetsbördan.

Målet med moderaternas skolpolitik är höjda kunskapsresultat genom att varje elev möts av höga förväntningar, en trygg och lugn skolmiljö och att alla elever får rätt stöd i tid för att nå sin fulla potential. Därför yrkar vi bifall till motionen.

Reservation anfördes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut bifalls delvis.
2. Därutöver anfördes följande.

Stockholms stads utbildningsnämnd har 2017 sammanlagt 138 mål, uppdelade i aktiviteter och indikatorer. Det är idag omöjligt för en enskild skola att förhålla sig till detta. Målen bör vara färre, konkreta och tydligt kopplade till skolornas kvalitetsarbete. Antalet mål i utbildningsnämnden bör därför halveras och utredas grundligt för att säkerställa att de leder till högre kunskapsresultat. Istället för att bara ställa upp mål för nästkommande år, bör skolorna i Stockholms stad också styras av mer långsiktiga mål – som åtminstone sträcker sig 3, 5 eller 10 år framåt i tiden. Det skulle premiera långsiktigt arbete och möjligheten till måluppfyllelse trots kortsiktiga variationer. Målen ska också följas upp årskullsvis, där till exempel resultaten i årskurs 6 för en viss årskull också jämförs med deras resultat när de når årskurs 9. Detta för att följa om åtgärder som satts in haft någon effekt på elevernas kunskapsnivå.

Arbetet med att förbättra svensk skola måste vila på evidensbaserad grund. Det lyfts av bland annat OECD som ett område där Sverige måste bli bättre. Eftersom kommunerna har ansvaret för den offentliga skolan måste enligt vår mening det arbetet bedrivas också på kommunal nivå. Staden ska därför inrätta ett oberoende expertråd för skolutveckling innehållande internationella och svenska experter, lärare och rektorer. Expertrådet ska få ett flerårigt uppdrag att utreda och föreslå förbättringar för Stockholms skolor.

Alla har idag inte kännedom om möjligheten att påverka i vilken skola barnen ska gå. Om fler använder sin möjlighet att göra ett informerat val av skola är det positivt för likvärdigheten. Stockholms stad ska därför införa ett obligatoriskt aktivt skolval. Det ska finnas en valfrihetsrådgivning som kan hjälpa familjer att fatta ett aktivt val. Närhetsprincipen för kommunala skolor måste dock alltid upprätthållas.

De skickligaste skolledarna och lärarna behövs på de skolor som har de största utmaningarna. Liberalerna vill därför möjliggöra för dessa skolor att hitta olika sätt att förbättra arbetsvillkor och löner för att på så sätt locka till sig den spetskompetens som skolorna behöver. I samma anda vill vi också rikta fler förstelärare till dessa skolor. De skickligaste lärarna ska ledas av de skickligaste rektorena.

I Stockholms stad ska det råda nolltolerans mot våld och kränkningar. Detta benämns ibland som mobbning, vilket är ett missvisande begrepp då det ofta handlar om till exempel hot, våld, ofredande, sexuellt våld och ofredande, stöld och skadegörelse. Våldsamma elever innebär ofta hot, inte bara mot andra elever, utan också mot lärare och annan personal. Endast evidensbaserade metoder ska användas. Det måste ske en värderingsförskjutning från ”mobbning och kränkande behandling” till att klargöra för elever och föräldrar att det handlar om eventuella lagbrott, och att det ska hanteras därefter. Skolan ska alltid kontakta föräldrar till utsatta och gärningspersoner inom 24 timmar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 25 april 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Olle Burell

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Anna König Jerlmyr m. fl. (M) föreslår i en motion att kommunfullmäktige beslutar om 34 specifika åtgärder i skolan. Åtgärderna berör organisation och rollfördelning, kompetensutveckling och kompetensförsörjning, skolans kunskapsförmedlande uppdrag och elevhälsa, trygghet och studiero, valfrihet och skolval samt elever i behov av särskilt stöd och samverkan mellan skola och socialtjänst.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Utbildningsnämnden, Stockholms stads barnombudsman (BO), Friskolornas riksförbund, Lärarnas riksförbund Stockholm, Lärarförbundet Stockholm, Sveriges skolledarförbund Stockholm, Föräldraalliansen Sverige, Idéburna skolors riksförbund, Riksförbundet Hem och skola, FSO Fria förskolor. Stockholms stads BO, Friskolornas riksförbund, Lärarnas riksförbund Stockholm, Sveriges skolledarförbund Stockholm, Föräldraalliansen Sverige, Idéburna skolors riksförbund, Riksförbundet Hem och skola, FSO Fria förskolor har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 februari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Alla Stockholms elever ska ges möjlighet att utvecklas och få goda studieresultat i en trygg skola. Skolorna ska vara likvärdiga och möta elevernas individuella behov, både avseende inläring och hälsa. Det arbete som staden bedriver i linje med kommunfullmäktiges mål *1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor* och *1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla* inbegriper i stort sett samtliga åtgärder motionärerna föreslår. Nedan redovisas stadsledningskontorets synpunkter på förslagen.

1. I slutbetänkandet *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet (SOU 2017:35)* föreslår Skolkommissionen ett tillägg i skollagen med innebörden att vårdnadshavare ska göra ett aktivt skolval även till skolor med kommunal huvudman. I de fall vårdnadshavare av något skäl inte lämnar en ansökan måste dock en skolplacering ske, även vid beslut om aktivt skolval. Om

beslut om aktivt skolval införs behöver staden klargöra hur de ska hantera vårdnadshavare som inte gör ett aktivt val samt hur närhetsprincipen ska beaktas i dessa fall. Stadsledningskontoret bedömer att staden bör avvakta ett eventuellt beslut om aktivt skolval på nationell nivå.

2. Att införa treterminssystem på prov i vissa skolor i staden är inte okomplicerat och riskerar bland annat att leda till att barn i samma familj får skollov vid olika tider under året. Stadsledningskontoret bedömer att eventuellt införande av ett treterminssystem bör beslutas och införas på bred front, i länet eller i riket, för att undvika att familjer och barn drabbas av de negativa effekter olika terminssystem ger.
3. Genom utbildningsnämndens pågående utvecklingsarbete, där skolor och fritidshem samverkar, har eleverna fått en mer sammanhållen skoldag med pedagogisk ledning. Fritidshemmen samverkar även med bland annat idrottsrörelsen och kulturlivet för att erbjuda eleverna olika aktiviteter. Resultatet av arbetet kommer alla elever som går i fritidshem tillgodo.
4. Att öppna en motsvarig skola till en eftertraktad kommunal skola i en annan del av staden är ingen garanti för att den nya skolan blir eftertraktad. Stadsledningskontoret anser att öppnandet av nya kommunala skolor bör bedömas utifrån behov och förutsättningar i det enskilda fallet. Beslut om att godkänna nya eller utökade fristående skolor fattas av skol-inspektionen och kommunen har rätt att yttra sig innan beslut fattas. Kommunens yttrande bör innehålla en konsekvensbeskrivning gällande ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser. Stadsledningskontoret menar att huruvida utbildningsnämndens yttrande över ansökningar om friskolor ska vara tillmötesgående eller inte är beroende av förutsättningarna i det enskilda fallet.
5. Utbildningsnämnden gör satsningar på karriärtjänster för lärare samt för att öka antalet förstelärare, särskilt på skolor med utvecklingspotential och skolor med högt socioekonomiskt index. Strukturerat mentorskap för nya rektorer och nyutexaminerade lärare finns. Därutöver har de enskilda skolorna olika former av mentorskap.
6. Skolverket har i uppdrag att till juni 2018 ta fram nya kartläggningsmaterial samt revidera obligatoriska bedömningsstöd och nationella prov i grundskolan, sameskolan och specialskolan. Genom kartläggnings-materialet ska lärarna få stöd att identifiera elever som visar tecken på att de inte når kunskapskraven samt ge stöd att identifiera elever som är i behov av extra anpassningar, särskilt stöd eller särskilda utmaningar. I juni 2018 träder även vissa ändringar i skollagen

- (2010:800) i kraft. Stadsledningskontoret anser att staden bör avvakta det arbete som pågår på nationell nivå samt kommande lagändringar då detta ger nya möjligheter till uppföljning.
7. Sedan 2017 pågår nationell försöksverksamhet med betyg från årskurs 4. Försöket pågår till och med 2021. I september 2016 beslutade kommunstyrelsen att inte ställa sig bakom försöksverksamheten.
  8. Alla skolors resultat följs upp genom utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete. Ett utvecklingsarbete pågår för förbättrad uppföljning och analys till stöd för utveckling. Arbetet med att redovisa och följa upp resultatförbättringar är sammansatt. Utbildningsnämnden har, i budget 2018 bland annat, givits i uppdrag att ta fram ett så kallat value-added mått för att visa skolornas bidrag till elevernas kunskapsutveckling, oavsett skolans socioekonomiska förutsättningar.
  9. Under 2017 gjorde utbildningsnämnden en fördjupad utvärdering av hur det socioekonomiska tilläggsanslaget används.
  10. Utbildningsnämnden bedriver ett utvecklingsarbete för att främja rörelse, bland annat genom att organisera fysiska aktiviteter i skolorna och genom skolgårdsutveckling.
  11. Se punkt 8 ovan.
  12. För att möta lärarstudenters individuella behov av stöd under verksamhetsförlagd utbildning erbjuder utbildningsnämnden handledare utbildning och seminarier i samverkan med Stockholms universitet och Södertörns högskola.
  13. Möjligheten att söka statsbidrag för att utveckla lärares specialpedagogiska kompetens finns hos Skolverket.
  14. Utbildningsnämnden arbetar för att förenkla hanteringen av tilläggsbelopp och genomförde vissa förändringar hösten 2017.
  15. Program för kvalitetsutveckling (dnr. 174-742/2016) är stadens gemensamma plattform för utveckling och förbättring av alla stadens verksamheter. Stadens integrerade ledningssystem systematiserar alla verksamheters styrning och uppföljning samt skapar möjlighet att ta del av andra verksamheters arbete och goda exempel. Under 2017 har utbildningsnämnden tagit fram ett system för uppföljning av och stöd till alla skolor samt sammanställt kriterier för vad som utmärker framgångsrikt kvalitets- och utvecklingsarbete i skolan. Utbildningsnämnden organiserar och stödjer kollegialt lärande och kunskapsutbyte mellan skolor på olika sätt. I samband med medarbetarsamtal erbjuds alla medarbetare en individuell kompetensutvecklingsplan. Den

individuella kompetensutvecklingsplanen har sin utgångspunkt i verksamhetens plan och utveckling.

16. Se punkt 15 ovan.
17. Årets lärare och årets skolledare är utmärkelser som redan finns i staden. Dessa utmärkelser och utmärkelsen till årets lärarlag delas ut årligen på konferensen "Leda lärande".
18. Ett utvecklingsarbete har påbörjats av utbildningsnämnden för att förbättra systematiken kring anmälningar och uppföljning av kränkningar i skolan. Utbildningsnämnden driver att våldspreventivt arbete utifrån utbildningsprogrammet "Mentorer i våldsprevention" (MVP) i enlighet med det uppdrag de givits i budget 2018.
19. Ett förslag på lämplig grundbemanning för elevhälsoteam tas fram av utbildningsnämnden under 2018.
20. Utbildningsnämnden fortsätter prioritera arbetet med elevhälsan för att stödja elevernas kunskapsutveckling och hälsa. Arbetet sker i hela organisationen då elevhälsan ska vara en integrerad del i den pedagogiska verksamheten. I budget 2018 har utbildningsnämnden i uppdrag att säkerställa att samtliga professioner inom elevhälsan finns fysiskt representerade i grundskolans och gymnasieskolans elevhälsoteam. Det ligger inte inom utbildningsnämndens ansvarsområde att utanför skoltid tillgodose elevers behov av kontakt med kurator, psykolog eller sjuksköterska.
21. Arbetet pågår för att ta fram en stadsövergripande matstrategi till våren 2018. Utifrån den stadsövergripande strategin ska utbildningsnämnden revidera riktlinjerna för måltider i stadens grundskolor och även inkludera förskola och gymnasium.
22. Enligt stadens Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 (dnr. 171 - 1526/2016) ska verksamheter i staden som träffar på barn ha tydliga rutiner för anmälan till socialtjänsten. De skolor som har gjort en orosanmälan har redan i dag i uppdrag att arbeta elevstödande även efter orosanmälan. Inom staden finns flera samverkansformer mellan skola och socialtjänst för att ge barn stöd. Ett exempel är "Projekt samverkan skola och socialtjänst" (PPSS) som syftar till ökad skolnärvaro och bättre resultat. Projektets arbetssätt ska nu implementeras i ordinarie verksamhet för att ge elever som inte klarar kunskapsmålen stöd. Utbildningsnämnden, har i budget 2018, tillsammans med andra faktnämnder givits i uppdrag att utifrån PPSS ta fram en modell för skolsociala team. Staden ingår även i "BUS-

överenskommelsen” (samverkan kring barn i behov av särskilt stöd) som syftar till att skapa samordnade insatser till barn i behov av stöd. I BUS-överenskommelsen sker samverkan på tre nivåer; länsövergripande, lokal på chefsnivå samt mellan personal vid skola, socialtjänst och landsting kring enskilda barn. 2018 fortsätter samverkan stärkas mellan fler aktörer, bland annat mellan skola, förskola, fritidsverksamhet och social-tjänst för att tidigt upptäcka och ge stöd till barn i riskzon.

23. Se punkt 22 ovan.

24. Utbildningsnämnden driver ett arbete för att stärka samverkan och dialog med vårdnadshavare i syfte att skapa goda förutsättningar för elevernas möjlighet till kunskaps-utveckling. Införandet av IT-stödet Skolplattform Stockholm bedöms även underlätta kontakten mellan vårdnadshavare och skola.

25. Se punkt 6 ovan.

26. Utbildningsnämnden driver ett arbete för att utveckla det administrativa stödet till lärare och skolledare för att lärare ska få mer tid till undervisning. Bland annat samverkar utbildningsnämnden med SKL i utvecklingsarbetet ”PRIO Stockholm” som syftar till att skapa en mer lärande organisation, framförallt genom att stärka det kollegiala samarbetet och utveckla arbetssätt så att skolledningen styr skolans resurser dit de gör störst nytta. Under 2018 kartlägger och tar utbildningsnämnden fram befattnings-beskrivningar för de yrkesroller som arbetar stödjande i skolan, till exempel lärarassistenter.

27. Staden har ett väl utvecklat chefsprogram för alla chefer i staden. Utöver det har utbildningsnämnden ett chefsprogram som utgår från verksamhetens behov.

28. Se punkt 26 ovan.

29. Verksamhetsutveckling är en del av ordinarie arbete. Hur en av staden föreslagen förändring ska testas, innan implementering, bör bedömas utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall.

30. Utbildningsnämnden och kommunstyrelsen samverkar med flera olika lärosäten och institutioner. Genom samverkan kan staden ta del av och bidra till den forskning och utveckling som bedrivs på nationell nivå. Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns behov av ett särskilt vetenskapligt råd.

31. Under 2018 påbörjar utbildningsnämnden kartläggning av hur rektor kan organisera arbetet i skolan och tar fram förslag till grundbemanning på en skola.

32. Utbildningsnämnden har en kompetensförsörjningsplan. Denna uppdateras årligen med utgångspunkt i budgeten.

33. Se punkt 15 ovan.

34. Se punkterna 19, 26 och 31.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 1 februari 2018 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Lotta Edholm (L), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck (M), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 december 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen lämnar här synpunkter under varje beslutspunkt som finns i motionen.

1. Att obligatoriskt aktivt skolval införs i Stockholms stad.

Till Stockholms grundskolor genomförs i praktiken ett aktivt ”skolval” till förskoleklass och när en skola inte har alla årskurser upp till årskurs 9 och eleven behöver byta skola. Information om att söka skola och om de olika skolorna ges genom flera olika kanaler. Från och med höstterminen 2018 kommer deltagande i förskoleklass att bli obligatoriskt vilket medför att alla vårdnadshavare behöver söka en skola för sitt barn inför start i förskoleklass. Redan idag kontaktas vårdnadshavare som inte har sökt en skola för sitt barn som ska börja förskoleklass och när skolformen blir obligatorisk kräver det tydlig information och aktiva åtgärder.

2. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna till införande av ett treterminssystem för Stockholms skolor samt möjliggör för skolor att redan nu prova ett treterminssystem.

I motionen lyfts fram vikten av utökad undervisningstid och det hänvisas till att svenska elever har färre undervisningstimmar än genomsnittet i OECD. Förvaltningen noterar att undervisningstiden för en elev i grundskolan genom statliga reformer sedan 2010 successivt har utökats med 225 timmar i matematik. Efter detta har ett statligt förslag lämnats om att ytterligare 105 undervisningstimmar ska föras över från elevens val till ämnet matematik som ska gälla från och med hösten 2019.

Skolorna i Stockholm erbjuder sommarskola till de elever i årskurs 4-9 som inte beräknas nå målen i ett eller fler ämnen eller inte uppnår gymnasiebehörighet i årskurs 9. Elever erbjuds även sport-, påsk- och höstlovsskola. Förvaltningen har goda rutiner för sommarlovsskola som också kan ses som ”den tredje terminen” för de elever som behöver detta.

Under de senaste åren har arbetsmiljön i skolan och lärarnas arbetstid varit i fokus och att gå vidare med förslaget skulle kräva noggrann förberedelse och samverkan för att möta de konsekvenser som en reform av detta slag innebär. Utifrån detta anser förvaltningen att införandet av treterminssystem bör avvaktas och invänta en eventuell försöksverksamhet på nationell nivå.

3. Att utbildningsnämnden utreder möjligheterna att inrätta profilfritids för att därmed skapa frihet att kunna välja fritidsverksamhet utifrån egna intressen.

Genom tillägg i skollagen har fritidshemmet fått ett tydligare uppdrag med inriktning på att stimulera elevernas utveckling och lärande. Som stöd för detta arbete finns plan för utveckling av fritidshem som beslutades av utbildningsnämnden 2012.

Det utvecklingsarbete som pågår för att öka samverkan mellan skola och fritidshem har bidragit till att eleverna under pedagogisk ledning får en samlad skoldag. Den samlade skoldagen innebär för stadens elever att stödja lärandeprocesser, samverka med hemmet, samarbeta med idrottsrörelsen, satsa på måltider, hälsa, kultur- och föreningsliv och det omgivande samhället. För att erbjuda ett brett utbud av idrott och rörelse inom ramen för fritidshem och fritidsklubb har fler skolidrottsföreningar bildats. Flertalet fritidshem samverkar med idrottslyftet.

Det samarbete som utvecklas mellan skolan och skolans fritidshem kommer inte heller att komma de elever som valt profilfritids till godo.

4. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att öppna filialer till eftertraktade kommunala skolor samt att vara tillmötesgående mot fristående skolor som vill expandera i andra delar av staden så att fler elever har möjlighet att ta del av den utbildning de själva väljer.

Förvaltningen menar att varje skola i staden ska vara den bästa skolan för just sina elever. Det finns olika profiler att välja bland och förvaltningen har också startat motsvarande verksamheter till eftertraktade kommunala skolor, men där varje skola ändå präglas utifrån sina egna lokala förutsättningar. Det är enligt skollagen inte tillåtet att koppla ihop skolor som inte ligger mycket nära varandra till en enhet. Därför kan inte en skola som ligger i en del av staden vara filial till en skola i en annan del av staden. Det är upp till olika fristående huvudmän att ansöka till Skolinspektionen om att få tillstånd att starta en fristående skola. Dessa ansökningar skickas till berörd kommun för yttrande. Bedömer förvaltningen att det finns ett behov av att starta skolor är förvaltningens inställning positiv i det yttrande som lämnas.

5. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra särskilda satsningar på fler förstelärare och karriärtjänster för lärare, speciellt på skolor med ett högt socioekonomiskt index, samt att ta fram ett strukturerat mentorskap för lärare och skolläring på ytterstadsskolorna.

De ordinarie statsbidragen för karriärtjänster (förstelärare och lärare med lektorat) har fördelats så att skolor med så kallad utvecklingspotential, varav majoriteten finns i ytterstaden, fått fler statsbidrag och därmed haft möjlighet att tillsätta fler karriärtjänster. Därutöver har åtta öronmärkta skolor fått drygt 50 öronmärkta statsbidrag. Detta gör att det redan idag finns ett större antal förstelärare på skolor med högt socioekonomiskt index. Vid förra årets uppföljning av karriärstegsreformen fanns

indikationer på att reformen haft en något mindre effekt i ytterstadsskolor, framförallt i ytterstadsskolor i områden med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar, jämfört med innerstadsskolor när det gäller grundskolan. Strukturerat mentorskap finns för nya rektorer, nyexaminerade lärare och därutöver utformas olika former av mentorskap på den enskilda skolan.

6. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att diagnostiska prov genomförs i varje årskurs för att skapa kontinuitet och förenklad uppföljning.

Förvaltningen hänvisar till de förändringar som utarbetas på nationell nivå när det gäller ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning i tre delar. Inriktningen är att systemet ska innehålla nationella prov, nationella bedömningsstöd och nationell kunskapsutvärdering. De nationella bedömningsstöden ska vara betygsstödande, diagnostiska eller formativa. Därtill kommer en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik att införas i förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan som utgår från de nationella bedömningsstöden och en obligatorisk kartläggning av elevernas kunskapsutveckling i förskoleklassen.

7. Att Stockholms stad ska delta i försöksverksamhet med betyg från årskurs 4.

Motionärerna lyfter fram vikten av att elever och vårdnadshavare tidigt får information om hur skolarbetet går och föreslår därför att betyg i fjärde klass bör prövas. Just nu pågår en försöksverksamhet nationellt med betyg från årskurs 4. Försöksverksamheten startade hösten 2017 och pågår till och med juni 2021. Stockholms stad har beslutat att inte delta i denna försöksverksamhet och vill därmed avvakta resultaten från den nationella försöksverksamheten. Förvaltningen vill även hänvisa till svaret gällande punkt 6 där förvaltningen redogör för förstärkningar när det gäller tidig uppföljning av elevernas kunskaper.

8. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell för att premiera resultatförbättringar på skolorna.

Att definiera och redovisa resultatförbättringar är ett sammansatt arbete som bör ske över tid och påverkas av de olika förutsättningar som skolorna har. Förutsättningarna kan också ändras allteftersom för en enskild skola, till exempel när det gäller ett förändrat elevunderlag utifrån socioekonomiska förutsättningar, och frågan är vilka resultatmått som skulle vara lämpliga att använda. De nationella proven är till exempel inte utformade för att ge information som är jämförbar över tid och är inte lämpliga för att mäta trender. Skolorna följs upp kontinuerligt genom det systematiska kvalitetsarbetet som genomförs på de olika nivåerna inom organisationen. Förvaltningen anser att goda arbetsprestationer ska lyftas fram och de premieras alltid inom ramen för den ordinarie löneöversynen. Priser och utmärkelser för enskilda medarbetare/skolor finns redan inom staden.

9. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra en grundlig utvärdering av det socioekonomiska stödet och anpassa det så att staden säkrar upp att de extra medlen används på ett effektivt sätt och där elevernas resultatutveckling är i fokus.

Förvaltningen har under 2017 genomfört en fördjupad utvärdering av hur det socioekonomiska tilläggsanslaget används i stadens skolor. Den utvärderingen utgår från den första utvärderingen av detta slag som gjordes 2015. Utfallet av den fördjupade utvärderingen kommer att presenteras i början av 2018.

10. Att utbildningsnämnden och SISAB får i uppdrag att prioritera aktiva skolgårdar och att utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta för mer fysisk aktivitet i skolan.

Förvaltningen bedriver ett stort arbete för att främja ökad rörelse och fysisk aktivitet i skolan. Stadens skolor uppmanas att organisera daglig fysisk aktivitet för alla elever. Alla grundskolor ingår i ett gemensamt nätverk, Spring i benen, och nätverket sprider goda exempel på hur elevernas fysiska aktivitet under skoldagen kan öka.

Förvaltningen fortsätter under 2018 det särskilda projektet kring skolgårdsutveckling. Projektet ska säkerställa att skolans elever ges en viktig roll i utformningen av sin utemiljö. Under 2018 byggs fem skolgårdar om. Förvaltningens verktyg för kvalitetsbedömning av utemiljö (av typen lekvärdesfaktor) används vid bedömning av skolgårdar och syftar bland annat till att främja rörelse.

11. Att ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en modell för hur skolor med ett högt socioekonomiskt index ska arbeta med att höja resultaten. Modellen ska kombinera bland annat fler lärare, höga förväntningar på både elever och lärare med täta föräldrakontakter, längre skoldagar och kontinuerliga tester för att mäta elevernas kunskaper.

Förvaltningen har inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet ett system för att följa upp och identifiera skolor som behöver stöd. Skolornas systematiska kvalitetsarbete följs upp i resultatdialoger mellan rektorerna och grundskole- och gymnasiecheferna. Ett viktigt underlag för resultatdialoger är resultatet av olika uppföljningar och utvärderingar. Förvaltningen har utvecklat sitt system för uppföljning av och stöd till alla skolor genom ett system som koordinerar informationen om skolorna till grundskole- och gymnasiecheferna och förser dessa med grundläggande analyser. Förvaltningen har också ett pågående arbete med att ta fram ett stödmaterial för att stödja kvaliteten i skolornas systematiska kvalitetsarbete. De analyser som görs ligger till grund för den specifika skolans fortsatta utvecklingsarbete och utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

12. Att utbildningsnämnden ska säkerställa att lärarstudenternas VFU i Stockholms skolor är meningsfull för studenter så att fler väljer att bli lärare

Förvaltningen har ett nära samarbete med lärosätena i länet, något som skapar förutsättningar för en fortsatt god kvalitet och utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen i lärarutbildningen. Cirka 3 500 lärarstudenter gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i Stockholms skolor och förskolor och arbetet för att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning är fortsatt högt prioriterat. De lärarstudenter som gör sin VFU i stadens skolor och förskolor utgör en bred grund för rekrytering. Under 2018 fortsätter spridningen av övningsskolornas erfarenheter. Stockholms stad har under 2017 inlett ett samarbete

med Södertörns högskola för att starta två CPU (centrum för professionsutveckling) för den verksamhetsförlagda delen för lärarstudenter vid Södertörns högskola. Dessa utgör nav för Stockholms stads övningsskoleverksamhet i samarbete med Södertörns högskola. För att stärka VFU-handledarna i deras uppdrag kommer handledarutbildning och handledarseminarier på olika teman att erbjudas inom ramen för övningsskoleprojekten med Stockholms universitet och Södertörns högskola.

13. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att finansiera utbildningar i syfte att få fler speciallärare till Stockholms elever.

För lärare i grundskolan som läser en utbildning inom Lärarlyftet II eller en reguljär utbildning som leder till speciallärarexamen eller till specialpedagog finns redan idag möjlighet till statsbidrag som ska användas som ersättning för lärarens lön, till exempel för fortbildning inom ramen för specialpedagogik.

Under studietiden har läraren rätt till minst 80 procent av sin lön på den del läraren är tjänstledig för studier. Skolan ersätts från Skolverket med ett statsbidrag som motsvarar cirka 70 procent av kostnaden. Ersättningen är uträknad utifrån en nationell schablon där medellönen är 34 000 kr. Utöver detta betalar utbildningsförvaltningen ytterligare 10 procent.

14. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur hanteringen och administrationen av tilläggsbelopp ska förenklas.

Förvaltningen har under 2017 genomfört en utredning av hur verksamhetsstöd/tilläggsbelopp för grundskolan skulle kunna förändras. Utredningens resultat har överlämnats till det projekt som utreder mer övergripande förändringar gällande elever i behov av särskilt stöd. Det har under höstterminen 2017 redan genomförts förändringar av hantering av verksamhetsstöd för gymnasieskolan inom egen regi.

15. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell för hur skolor ska kunna utbyta erfarenheter och goda exempel samt utveckla möjligheten till kollegialt lärande.

Insatser för att utveckla undervisningen och öka kunskapen om elevers lärande utgår från förvaltningens FoU-strategi och de olika statliga lyften som ger förutsättningar för ett systematiskt kollegialt arbetssätt. Grunden vilar på forskning och beprövad erfarenhet. Förvaltningen anser att det är eftersträvansvärt att skolor samarbetar med varandra och stödjer sådana samarbeten. Utbyte av erfarenheter och kollegialt lärande sker till exempel vid rektorsmöten, områdesträffar, nätverk för olika professioner, Läslyftet, Stockholmslyftet i matematik samt "Goda exempel-mässan".

16. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att tydliggöra hur lärares kompetensutveckling och kollegialt lärande ska användas som ett strategiskt medel för höjd kvalitet samt att säkerställa att alla lärare har möjlighet till en individuell kompetensutvecklingsplan.

Se svar på punkt 15. Alla medarbetare, inklusive alla lärare, erbjuds en individuell kompetensutvecklingsplan i samband med medarbetarsamtalet. Planen ska innehålla medarbetarens individuella mål med utgångspunkt i verksamhetsplaneringen, nya

uppdrag och fortsatt utveckling. Planen bör även täcka behov och önskemål om stöd som bidrar till att medarbetaren får rätt förutsättningar för att lyckas i sitt arbete.

17. Att utbildningsnämnden ska återlansera priset för Årets lärare samt instifta priset Årets skolledare.

De här utnämningarna och priserna finns redan inom förvaltningen och dessutom utses Årets lärarlag. Utmärkelserna delas ut vid den årliga konferensen "Leda lärande".

18. Att utbildningsnämnden ska säkerställa att alla skolor verkligen arbetar evidensbaserat mot mobbning.

Skolorna ska inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete arbeta med aktiva åtgärder, ha tydliga riktlinjer och rutiner mot alla former av diskriminering och annan kränkande behandling. Förvaltningen ska fortsätta att stötta skolorna i övergången från likabehandlingsplan till arbete med och dokumentation av aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och andra kränkningar samt främja likabehandling.

Förvaltningen ska fortsätta att utveckla systematiken för anmälningar av kränkningar, men också följa upp skolornas arbete mot diskriminering och andra kränkningar. Ett arbete pågår också på ett flertal av stadens skolor med våldspreventiva insatser utifrån utbildningsprogrammet MVP (Mentorer i våldsprevention).

19. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram ett kvalitetsmått för tillgänglighet till varje yrkeskategori inom elevhälsan.

Förvaltningen arbetar för att säkerställa att varje skola har de olika kompetenser inom elevhälsan som skollagen föreskriver. Rektor gör en bedömning om i vilken omfattning de olika professionerna inom elevhälsan ska finnas på skolan utifrån skolans behov. Bemanningen på en enskild skola bör vara i sådan omfattning att uppdragen kan fullföljas på ett rättssäkert sätt enligt gällande styrdokument och Stockholms stads kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet. Under 2018 kommer förslag på hur en lämplig grundbemanning för elevhälsoteam bör se ut att tas fram.

20. Att en elevhälsogaranti införs. Elever ska ha rätt att inom ett dygn få kontakt med personal som har utbildning att möta behovet, även utanför skoltid, samt att tillgång till elevhälsa på samtliga skolor säkras genom att varje skola ska ha tillgång till ett elevhälsoteam med skolkuratorer, skolpsykologer, skolsköterskor och specialpedagogisk kompetens

Förvaltningen har ett pågående arbete med att utveckla elevhälsoarbetet med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet. Detta är ett prioriterat område inom förvaltningen.

Skolan har inte i uppdrag att vara en akutinsats för elever. Elever ska kunna vända sig till alla i skolan för att få hjälp och stöd i en situation och alla behöver veta var och hur man lotsar elever och vårdnadshavare till rätt stöd och hjälp. Vårdnadshavare har ansvar för sina barn, men vid akut sjukdom, psykisk ohälsa och olyckor ska skolan kontakta vårdnadshavare, vårdinstans, barn- och ungdomspsykiatri, ringa ambulans eller liknande. Där kan elevhälsans professioner bistå med en handlingsplan, kontaktlista och utbildning. Elevhälsans uppdrag är framförallt att:

- främja elevers lärande, utveckling och hälsa
- förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter, bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa.

21. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra en skolmatssatsning där fokus läggs på måltidens funktion för att hjälpa eleverna prestera.

I utbildningsnämndens riktlinjer för skolmåltider är utgångspunkten att näringsriktiga, vällagade och välkomponerade skolmåltider ger eleverna goda förutsättningar för att orka med skoldagen. Förvaltningen har sedan flera år tillbaka en omfattande kompetensutvecklingssatsning med fokus på livsmedelssäkerhet samt klimatsmart, ekologisk mat. Under de senaste åren har även hälsa varit i särskilt fokus. Exempelvis genomfördes stadens matmessa med över 800-900 besökare, på temat ”Hälsa för alla” med fokus på kostens betydelse för hälsa och välbefinnande.

22. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att skolorna i sina rutiner skriver in att skolan ska fortsätta sitt elevstödande arbete även efter en orosanmälan till socialtjänsten samt att varje skola har en specifik kontakt på socialtjänsten.

Skolorna har redan i uppdrag att arbeta vidare med sitt elevstödande arbete även efter en orosanmälan är gjord. För att uppmärksamma barns och elevers behov fortsätter samverkan enligt lokala överenskommelser (BUS) mellan skolan, socialtjänsten och landstinget och enligt lokala samverkansöverenskommelser mellan skolan och stadsdelsförvaltningarnas verksamheter. Möten för att ta fram en samordnad individuell plan, SIP, initieras från skolan eller annan part då en elev har behov av insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård och det finns behov av samordning.

23. Att utbildningsnämnden och socialnämnden ges i uppdrag att initiera ett projekt som syftar till utvecklad samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst, PPSS, som syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat har resulterat i att ett ramverk för skolsociala team har utarbetats. Ramverket beskriver en modell för hur arbetet ska bedrivas och ingå i det lokala BUS-arbetet och inordnas i befintliga samverkansstrukturer. En verktygslåda med goda exempel från PPSS-arbetet har också tagits fram och är tips på verktyg att använda i arbetet med elever, föräldrar och elevens nätverk.

Enligt uppdrag i budget 2018 ska arbetsmarknadsnämnden i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden göra en samlad analys med syfte att förstärka insatserna för att samtliga unga ska studera eller arbeta. Det finns även samverkan kring unga i utanförskap (UVAS), samverkan kring det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) samt delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA).

24. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att assistera Stockholms skolor i att ta fram riktlinjer för lärares tillgänglighet och relationen mellan skolan och föräldrar.

Ett gott samarbete med vårdnadshavarna är grundläggande för att skolan ska kunna ge varje elev den bästa tänkbara utbildningen. Skollagen och läroplanerna slår fast vilka förväntningar som elever och vårdnadshavare har rätt att ha på skolan. Det är

viktigt att synpunkter och förslag från vårdnadshavare både framförs och tas emot på ett konstruktivt sätt vilket gör att verksamheten kan

utvecklas med tillit, samarbete och ömsesidig respekt för skolans respektive vårdnadshavares olika roller. Förvaltningen menar att behoven för goda relationer mellan skola och vårdnadshavare ser olika ut för olika skolor. Av den anledningen bör förväntningarna i relationen mellan skola och vårdnadshavare definieras lokalt.

25. Att utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att centralisera rättningen av de nationella proven för skolor i Stockholms stad.

Inom ramen för de förändringar som utarbetas på nationell nivå när det gäller de nationella proven ska en digitalisering av de nationella proven påbörjas och då ska elevlösningar av de nationella proven vara avidentifierade. En försöksverksamhet med extern bedömning av nationella prov ska bedrivas inom försöket med datorbaserade prov. Försöksverksamheten ska pågå 2018-2021. Medbedömning av elevlösningar ska vara en del av det som prövas i försöksverksamheten. Digitalisering av de nationella proven är ett bra sätt att effektivisera hanteringen för lärare. Skolorna i Stockholm tillämpar redan idag på olika sätt sambedömningar av nationella prov, utbyte för bedömning av prov mellan lärare och ibland skolor samt att det även förekommer avidentifierade prov.

26. Att det administrativa stödet för både lärare och skolledare utvecklas och att möjligheten att anställa personal för administrativa och stödjande uppgifter förtydligas.

Förvaltningen arbetar på flera olika sätt för att utveckla det administrativa stödet till lärare och skolledare. Förvaltningen kommer bland annat att under 2018 genomföra ett pilotprojekt med lärarassistenter och studiepedagoger samt i samråd med kommunstyrelsen ta fram en strategi för kompletterande kompetenser. Syftet är att öka förutsättningarna för att legitimerade lärare ska få mer tid för undervisning.

27. Att satsningar görs på skolledare enligt samma modell som gjordes för lärarna genom förstelärarysreformen.

För att utveckla och behålla chefer erbjuder förvaltningen och staden många utvecklings- och inspirationsmöjligheter. De insatser som erbjuds inom ramen för förvaltningens chefsprogram utgår ifrån verksamhetens behov och utvecklar efterfrågade kompetenser.

Därutöver erbjuds chefer ett brett och enhetligt utbud av kompetensutveckling i linje med kompetenser för framgångsrikt ledarskap. Detta för att klara de utmaningar hen möter samt att utveckla en framgångsrik organisation. Utbudet syftar till både professions- och verksamhetsutveckling och bidrar till att goda chefer stannar kvar i organisationen och växer samtidigt som det kan skapa en attraktion hos framtida chefer.

28. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda vad som krävs för att öka undervisningstiden med en timme per dag i form av resurser och administrativ personal.

Förvaltningen redogör för former för att utöka undervisningstiden under punkt 2. Det arbete som ska inledas detta år med lärarassistenter och studiepedagoger syftar till

att öka förutsättningarna för att legitimerade lärare ska få mer tid för undervisning, se punkt 26. Insatsen PRIO Stockholm har i uppdrag att stödja utveckling av processer och arbetssätt med fokus på kollegialt samarbete på enskilda skolor. I det inledande kartlägningsarbetet ingår att kartlägga hur lärare använder sin tid vilket tas med i det fortsatta arbetet.

29. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med pilotskolor för att testa och utvärdera nya reformer innan de implementeras brett för att se hur och om det faller väl ut. De statliga reformerna är lagstyrda och implementeringen kan oftast inte påverkas. Förändringar av annat slag genomförs ofta med stöd av pilotprojekt, till exempel i projektet SUSA (Stockholms ungdomar studerar eller arbetar), Puls-projektet inom rörelse och i arbetet med förstärkta vidaregångar för gymnasielever.
30. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att inrätta ett vetenskapligt råd som inkluderar representanter med både medicinsk forskningsbakgrund och bakgrund i skolforskningen samt hjärnforskare för att genomföra forskningsbaserade reformer.

Förvaltningen hänvisar till att det finns institutioner och initiativ på nationell nivå och staden har breda kontaktytor med akademien, en rad pågående samarbeten samt ett systematiskt kvalitetsarbete. Därmed bedömer förvaltningen att det inte finns ett prioriterat behov av ytterligare en expertgrupp.

31. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att stärka skolledningarna genom att genomföra en kartläggning och förstärkning av skolornas ledningsfunktioner.

Förvaltningen kommer under 2018 att undersöka hur rektor kan organisera och fördela arbetet på skolan. En väl fungerande lednings- och stödorganisation ger rektor större förutsättningar att vara pedagogisk ledare och leda det systematiska kvalitetsarbetet. Grundbemanning i form av ledningsfunktioner och administrativa stödfunktioner som biträdande rektorer, administrativa chefer och kompetent administrativ personal avlastar rektors arbete. Förvaltningen kommer att ta fram ett förslag på hur en grundbemanning bör se ut på en skola av en viss storlek.

32. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta fram en rekryteringsstrategi för att skolledare och rektorer med en tydlig målbild för uppdraget.

Förvaltningens kompetensförsörjningsplan för förskola, grundskola och gymnasieskola har under 2017 kompletterats med insatser för att klara chefsförsörjningen de kommande åren. Planen uppdateras årligen i samband med underlag för budget.

33. Att utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta fram en modell för konkretare målstyrning och större utrymme för systematiskt kvalitetsarbete.

Förvaltningen har under 2017 tagit fram ett system för uppföljning av och stöd till alla skolor. Systemet utgår från befintliga rutiner och informationskanaler och säkrar att informationen som ges till ansvariga grundskole- och gymnasiechefer är samordnad och innehåller grundläggande analyser. Systemet ska underlätta för grund- och gymnasiecheferna att genomföra resultatdialoger av hög kvalitet med alla rektorer.

Under 2017 har förvaltningen också sammanställt kriterier för vad som kännetecknar framgångsrikt kvalitets- och utvecklingsarbete på skolor. Under 2018 kommer dessa kriterier att användas som stöd för skolorna inom ramen för det ovan nämnda systemet. Förvaltningen kommer även att utveckla samordningen av stödinsatser gentemot skolorna.

34. Att utbildningsnämnden genomför ett arbete för att förtydliga rollfördelningen i skolan för att effektivisera och renodla arbetsuppgifterna på ett tydligt sätt.

I ovan nämnda pilotprojekt med lärarassistenter och studiepedagoger är en viktig aspekt att kartlägga befintliga befattningar i skolan som arbetar med stödjande arbetsuppgifter. Därtill ska befattningsbeskrivningar/kompetensprofiler för dessa befattningar tas fram för att tydliggöra rollfördelningen i stadens skolor.

Förvaltningen arbetar redan idag med att ta fram kompetens- och kravprofiler för befattningar som är vanligt förekommande på skolorna (de senaste är för IT-befattningar). I arbetet med att ta fram förslag på grundbemanning för skolans lednings- och styrningsorganisation samt elevhälsoteam kommer roller och kompetenser att beskrivas.

Läraryrket Stockholm

Läraryrket Stockholm yttrande daterat den 30 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Läraryrket Stockholm välkomnar ambitiösa förslag som syftar till förbättringar av Stockholm stads skolor. Att Stockholms moderater nu presenterar en tydlig viljeyttring och prioritering är således bra. Inte minst i ljuset av den tilltagande lärarbristen och läraryrkets allt för låga attraktionskraft som flera av föreslagna åtgärdsåtgärder berör.

Den enskilt viktigaste faktorn för elevens lärande och resultat är tillgången till en legitimerad/behörig och engagerad lärare. Att satsa på lärarprofessionen är alltså den enskilt viktigaste investering som kan göras i Stockholms skolor. Läraryrket Stockholm ser att det är en viktig del i det som moderaterna nu prioriterar.

Flera åtgärdsförslag rör lärarrollen. Om lärares arbetssituation med en ökad administration och arbetsuppgifter som inte har med elevens lärande att göra. Uppgifter som stjäl tiden som borde ägnas åt lärares kärnuppdrag - undervisning och kanske framförallt utveckling av densamma. Fokus ligger på läraryrkets attraktionskraft, att lärare ska kunna vara lärare samt lärares kompetensutveckling. Detta är synnerligen viktiga områden.

Välkommet är också dito prioritering av skolledares situation och att dessa i högre utsträckning måste kunna ägna sig åt sitt pedagogiska ledarskap. Skolans ledning behöver bättre förutsättning att skapa en pedagogisk utvecklingsorganisation präglad av lust, tillförsikt och tillit där lärarprofessionens kompetens är i ständig utveckling. En organisation där varje enskild elev garanteras tidigt och adekvat stöd som ses som en investering.

Läraryrket ser dock att flera åtgärds punkter redan arbetas med inom ramen för Utbildningsförvaltningen och/eller Stockholms skolor. Detta är naturligtvis ingen nackdel då alla delar måste vara i ständig utvärdering och utveckling. Stockholms skolor är Stockholms viktigaste arbetsplats. Allt som rör dessa måste förädlas.

Det finns förslag i moderaternas motion som vi tror leder till negativa konsekvenser. Mycket fokus läggs på mätning av elevresultat genom tester av olika slag. Även vad lärarens arbetstid ägnas åt föreslås mätas. Läraryrket Stockholm vill vara tydliga med att lärare vet vilka elever som inte når målen och riskerar att komma efter. Lärare vill inget hellre än att själv eller genom andra kompetenser på skolan ge adekvat stöd till elever som behöver. Det behövs ingen mätning för detta. Det som krävs är tillit till lärarprofessionens kompetens tillsammans med kollaborativt arbete, kompetensutveckling, tillgång till specialpedagogisk kompetens och ökade marginaler. Att tilliten inte finns till lärarens bedömning är kanske den största stressfaktorn i läraryrket idag.

Vidare föreslås i motionen att utbildningsnämnden ska ta fram en modell för hur skolor med högt socioekonomiskt index ska arbeta med att höja resultaten. Läraryrket Stockholm hävdar med bestämdhet att det är lärarprofessionen som är mest lämplig att ta fram modeller för undervisning för förbättrade resultat. Utbildningsnämndens och Utbildningsförvaltningens roll är att ge förutsättningar för att det ska kunna ske.

Vi tolkar förslaget om ökad undervisningstid med en timma som att befintliga lärare ska undervisa mer. Att lärarens undervisningstid skulle öka med befintlig arbetsbörda för lärare är inte genomförbart. Läraryrket Stockholm ser behovet av ökad kvalitet som långt viktigare än ökad kvantitet. Lärare behöver mer tid för ökad kvalitet i den undervisning de redan bedriver.

Läraryrket Stockholm har redan författat remissvar till en motion om tretermssystem. I svaret framhölls att det med ett sådant system skulle krävas fler lärare än idag. Det är heller inget som våra medlemmar har efterfrågat eller tror på. Motionärerna skriver också mycket riktigt om den reformtrötthet som råder varför vi inte tror att det varken är en bra eller realistisk väg att ta.

Läraryrket Stockholm hoppas att moderaternas motion är ett initiativ till att Stockholms stad återigen ska bli ett draglok för skolans, läraryrkets och lärarprofessionens utveckling. Det anser vi vara nödvändigt. Flera delar och förslag ryms inom Läraryrket Stockholms initiativ Lokal samling för läraryrket. Vi tror att det är mycket viktigt att dialog och samtal om skolans och läraryrkets utveckling sker i breda samtal med politik och lärarprofession. Först när så sker kan vi hitta långsiktigt hållbara lösningar. Vi ser gärna att flera av motionärernas förslag blir inlemmade i en sådan process.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Lotta Edholm m.fl. (L) enligt följande.

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att därutöver anföra:

Stockholms stads utbildningsnämnd har 2017 sammanlagt 138 mål, uppdelade i aktiviteter och indikatorer. Det är idag omöjligt för en enskild skola att förhålla sig till detta. Målen bör vara färre, konkreta och tydligt kopplade till skolornas kvalitetsarbete. Antalet mål i utbildningsnämnden bör därför halveras och utredas grundligt för att säkerställa att de leder till högre kunskapsresultat. Istället för att bara ställa upp mål för nästkommande år, bör skolorna i Stockholms stad också styras av mer långsiktiga mål – som åtminstone sträcker sig 3, 5 eller 10 år framåt i tiden. Det skulle premiera långsiktigt arbete och möjligheten till måluppfyllelse trots kortsiktiga variationer. Målen ska också följas upp årskullsvis, där till exempel resultaten i årskurs 6 för en viss årskull också jämförs med deras resultat när de når årskurs 9. Detta för att följa om åtgärder som satts in haft någon effekt på elevernas kunskapsnivå.

Arbetet med att förbättra svensk skola måste vila på evidensbaserad grund. Det lyfts av bland annat OECD som ett område där Sverige måste bli bättre. Eftersom kommunerna har ansvaret för den offentliga skolan måste enligt vår mening det arbetet bedrivas också på kommunal nivå. Staden ska därför inrätta ett oberoende expertråd för skolutveckling innehållande internationella och svenska experter, lärare och rektorer. Expertrådet ska få ett flerårigt uppdrag att utreda och föreslå förbättringar för Stockholms skolor.

Alla har idag inte kännedom om möjligheten att påverka i vilken skola barnen ska gå. Om fler använder sin möjlighet att göra ett informerat val av skola är det positivt för likvärdigheten. Stockholms stad ska därför införa ett obligatoriskt aktivt skolval. Det ska finnas en valfrihetsrådgivning som kan hjälpa familjer att fatta ett aktivt val. Närhetsprincipen för kommunala skolor måste dock alltid upprätthållas.

De skickligaste skolledarna och lärarna behövs på de skolor som har de största utmaningarna. Liberalerna vill därför möjliggöra för dessa skolor att hitta olika sätt att förbättra arbetsvillkor och löner för att på så sätt locka till sig den spetskompetens som skolorna behöver. I samma anda vill vi också rikta fler förstelärare till dessa skolor. De skickligaste lärarna ska ledas av de skickligaste rektorerna.

I Stockholms stad ska det råda nolltolerans mot våld och kränkningar. Detta benämns ibland som mobbning, vilket är ett missvisande begrepp då det ofta handlar om till exempel hot, våld, ofredande, sexuellt våld och ofredande, stöld och skadegörelse. Våldsamma elever innebär ofta hot, inte bara mot andra elever, utan också mot lärare och annan personal. Endast evidensbaserade metoder ska användas. Det måste ske en värderingsförskjutning från ”mobbning och kränkande behandling”

till att klargöra för elever och föräldrar att det handlar om eventuella lagbrott, och att det ska hanteras därefter. Skolan ska alltid kontakta föräldrar till utsatta och gärningspersoner inom 24 timmar.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M) enligt följande.

att bifalla motionen av Anna König Jerlmyr m.fl. (M) om att Stockholms skolor ska vara bäst i Sverige på att ge alla barn verktygen för framtiden.
att därutöver anför följande:

Vi tackar förvaltningen för svaret och uppskattar att arbete har lagts ner på att besvara alla att-satser i motionen. Vi delar dock inte nulägesbeskrivningen i alla delar av förvaltningens alla svar.

Valfriheten och det fria skolvalet är centrala för att Stockholm även fortsättningsvis ska tillhandahålla en hög kvalitet i skolan. Genom att elever har fler skolor att välja mellan, ökar kvaliteten och eleverna ges större möjligheter att utvecklas och trivas. Obligatoriskt aktivt skolval innebär att alla ska välja skola. Skolvalet är även ett sätt att öka integrationen i Stockholms skolor genom möjlighet till ökad rörlighet. För att fler ska kunna välja den skola som passar bäst, är det viktigt att staden arbetar aktivt med att utveckla och sprida eftertraktade modeller och profiler samt uppmuntrar eftertraktade fristående skolor att växa, gärna med geografisk spridning, genom det vi i motionen kallar ”filialer”. På samma sätt bör det vara möjligt för elever att välja ett fritidshem som passar, inte bara för den elev som är intresserad av idrott, utan även för den som är intresserad av till exempel musik.

Skolorna i Stockholms stad håller generellt en hög kvalitet med ett betygssnitt som är högre än genomsnittet i såväl länet som landet. Samtidigt har vi stora och växande utmaningar då skolresultaten skiljer sig mycket mellan stadsdelar, skolor, pojkar och flickor och mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. Trots att Stockholms stad har bland de högsta socioekonomiska tilläggen i landet har inte klyftorna minskat över tid. Resultatet blir att alla elever inte får bästa möjliga utbildning. Förutom att det socioekonomiska tilläggsanslaget utvärderas, behöver staden därför titta på utvecklade organisations- och undervisningsmetoder för de mest utsatta skolorna. Förslagen om att införa diagnostiska prov, delta i försöksverksamheten med betyg från åk 4 och att premiera reella resultatförbättringar syftar samtidigt till att öka kunskapsfokusen i skolan. Den utveckling som sker på nationell nivå täcker inte detta i helhet samtidigt som det inte finns något som hindrar att staden går före för att säkerställa att alla elever i Stockholm får en utbildning av god kvalitet.

Svenska elever har idag betydligt färre undervisningstimmar än genomsnittet i OECD samtidigt som lärarna lägger betydligt mer tid på administration jämfört med sina kollegor inom samma grupp. Den ökade undervisningstiden i matematik är bra, men enligt OECD:s utbildningsöversikt 2017 är svenska elever endast garanterade 6 890 timmar undervisning i grundskoletiden och genomsnittet i OECD är 7 538 timmar. Som vi skriver i motionen kan utökad undervisningstid ske på flera sätt, genom fler undervisningstimmar varje vecka, lov- och sommarskola för den som behöver

extra stöd men även genom ett treterminssystem. Lov- och sommarskola kan inte ersätta ett terminssystem med tre terminer.

Sommarlovets nuvarande längd kan vara negativt för elevernas kunskapsutveckling. Vi delar uppfattningen om att införandet av ett brett införande av ett treterminssystem skulle kräva förberedelser, men vi vill ge enskilda skolor möjlighet att prova detta redan nu. Utan att öka undervisningstiden finns det redan inom ramen för nuvarande skollag och tillhörande förordningar möjligheten att fördela lovdagarna lite annorlunda under skolåret, för att förbättra det pedagogiska upplägget. Vi vill dock även att ett upplägg med utökad undervisningstid och tre terminer renodlas och prövas genom pilotskolor.

En fungerande skolhälsovård och elevhälsa är grundläggande för att säkerställa en likvärdig utbildning och för att ta tillvara på alla elevers potential. Vi står fast vid att skolhälsovården skyndsamt bör vara tillgänglig för alla elever. En fungerande skolhälsovård har möjligheter att fånga upp elever i behov av särskilt stöd och ökar möjligheterna att ge alla elever den hjälp de behöver. Moderaterna anser därför även att det är viktigt att vi inrättar ett krav på hur överlämnande från förskola till skola ska ske så att lärarna kan planera mottagandet och eventuellt stöd för eleverna på bästa sätt och vidare att resurstilldelningen för elever i behov av stöd ska vara långsiktigt och lätthanterligt.

Stockholms står inför omfattande utmaningar med att klara kompetensförsörjningen inom skolan och trots att förvaltningen pekar på mycket bra som görs, vet vi Moderater att mycket behöver göras för att utveckla läraryrkets attraktivitet. Vi står därför fast vid de förslag som lyfts i motionen, både vad gäller lärares och skolledares förutsättningar.

Målet med moderaternas skolpolitik är höjda kunskapsresultat genom att varje elev möts av höga förväntningar, en trygg och lugn skolmiljö och att alla elever får rätt stöd i tid för att nå sin fulla potential.